

О б р а з л о ж е њ е

I Правни основ за доношење прописа

Правни основ за доношење Уредбе о утврђивању програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2025.години (у даљем тексту: Уредба) налази се у члану 73. став 1. тачка 1) Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС”, број 40/21) и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон).

Према члану 73. став 1. тачка 1) Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности припрема предлог годишњег програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности, у складу са основним актима политике енергетске ефикасности о другим актима и прописима члана 4. став 1. овог закона које Министарство подноси Влади ради доношења.

Према члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - одлука УС, 72/12, 7/14 - одлука УС, 44/14 и 30/18 - др. закон), Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са циљем и сврхом закона.

II Разлози за доношење прописа

Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије у чл. 72 - 77. основана је Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (у даљем тексту: Управа); утврђени су њени послови, средства за рад, расподела и коришћење тих средстава, као и сарадња са другим домаћим и међународним телима.

Чланом 164. став 2. истог закона је прописано да активности Министарства на реализацији уговора финансираних средствима Буџетског фонда, преузима Управа даном оснивања.

За достизање будућих циљева политике ефикасног коришћења енергије кључну улогу имаће Управа. Успостављање одрживог начина финансирања пројеката енергетске ефикасности као приоритетне активност препознато је у оквиру Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. до 2023. године („Службени гласник РС”, број 104/17 - у даљем тексту ПОС) као и потреба да се за финансирање енергетске ефикасности обезбеде већа средства. ПОС је предвидео да се финансирање посебно усмери на јавни сектор. Успостављање одрживог механизма финансирања предвиђено је и Програмом економских реформи за период од 2024. године до 2026. године.

Имајући у виду све претходно наведено, предлаже се Влади да донесе Уредбу о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2025. години.

III Објашњење основних правних института

Чланом 1. Уредбе утврђује се Програм финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2025. години (у даљем тексту: Програм), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Према члану 2. Уредбе активности и мере унапређења енергетске ефикасности које ће се финансирати у 2025. години, као и износ средстава за обављање тих активности и мера утврђени су програмом из члана 1. ове уредбе.

Чланом 3. Уредбе утврђено је да ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Програм финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2025. години који је саставни део Уредбе садржи пет глава:

У глави I Увод, представља се стратешки и законодавни оквир у области енергетске ефикасности и рационалне употребе енергије, за функционисање Управе као и за доношење Програма.

У глави II Циљеви Програма, садржани су основни и посебни циљеви Програма. Основни циљ Програма је финансијска подршка мерама и механизмима унапређења енергетске ефикасности предвиђених Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, Четвртим акционим планом за енергетску ефикасност Републике Србије за период до 31. децембра 2021. године, који је усвојен Закључком Владе објављеним у „Службеном гласнику РС”, број 1/17 и другим стратешким документима из области енергетике. Посебни циљеви програма су: остваривање уштеде енергије и њено рационално коришћење применом проверених савремених технологија и производа чије је коришћење економски оправдано; коришћење обновљивих извора енергије за сопствене потребе; уписаност привредних субјеката; заштита животне средине кроз смањене емисије гасова који стварају ефекат стаклене баште (КХГ гасови) и повећање јавне свести о значају енергетске ефикасности.

У глави III Носиоци Програма наводи се да су носиоци Програма: Република Србија, јединице локалне самоуправе, привредна друштва, односно друга правна лица чији је оснивач јединица локалне самоуправе, аутономне покрајине, односно Република Србија.

У глави IV Финансирање мера унапређења енергетске ефикасности средствима Управе, наводе се мере унапређења енергетске ефикасности које имају приоритет у финансирању или суфинансирању из средстава Управе. У ове мере спадају унапређење термичког омотача зграде, односно свих елемената зграде који раздвајају унутрашњи грејани простор од спољашњег простора и негрејаног простора зграде, унапређење термотехничких система у зграде путем замене система или дела система ефикаснијим системом, модернизација система унутрашњег осветљења у објектима, уградња соларних колектора у инсталацију за централну припрему потрошне топле воде, модернизација система јавног осветљења у јединицама локалне самоуправе, рехабилитација даљинског система за производњу и дистрибуцију топлотне енергије у циљу унапређења енергетске ефикасности тих система, изградња соларних електрана за

производњу електричне енергије за сопствене потребе и предају електроенергетском систему, као и друге мере за унапређење енергетске ефикасности.

У Глави V Начин финансирања, уређено је да се за реализацију овог програма и преузетих обавеза на основу Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години („Службени гласник РС”, број 52/24, 83/24 и 97/24) користе се средства Управе која су обезбеђена на основу Закона о буџету Републике Србије за 2025. годину („Службени гласник РС”, број 94/24), у износу од 675.349.000,00 динара.

Средства за спровођење Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2025. години, додељује Управа корисницима, а на основу јавног позива које објављује. Расподела средстава којима располаже Управа врши се у складу са прописом из члана 75. став 5. Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, којим се уређују ближи услови за расподелу и коришћење средстава, начин расподеле тих средстава, као и начин праћења наменског коришћења средстава и уговорених права и обавеза.

IV процена финансијских средстава потребних за спровођење Уредбе

За реализацију Програма и преузетих обавеза на основу Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години („Службени гласник РС”, број 52/24, 83/24 и 97/24) користе се средства Управе која су обезбеђена на основу Закона о буџету Републике Србије за 2025. годину („Службени гласник РС”, број 94/24), у износу од 675.349.000,00 динара, на Разделу 28 - Министарство рударства и енергетике, Глава 28.2 – Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности, Програм 0502 – Енергетска ефикасност, Функција 430 – Гориво и енергија, Програмска активност 0002 – Мере за унапређење енергетске ефикасности, на апропријацији економској класификацији 463 - Трансфери осталим нивоима власти. Средства за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности могу се одредити као бесповратна средства.

V Разлог због кога се предлаже да Уредба ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“

Потребно је да Уредба ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" из разлога што се њеним доношењем стичу услови за расписивање јавног позива за доделу средстава за програм енергетске санације објеката од јавног значаја, што је веома значајно за ЈЛС, јер су директни корисници средстава подстицаја која се додељују за реализацију пројеката који подразумевају примену мера енергетске ефикасности, а све у циљу што веће уштеде енергије.